

# PROBLEMATIKA ATESTACÍ DLE ZÁKONA O INFORMAČNÍCH SYSTÉMECH VEŘEJNÉ SPRÁVY

**Vlastimil Čevela**

Programátorské služby Cobol, Benešova 279, 664 42 Modřice, tel. 05-4721-6183  
e-mail:cevelavl@vol.cz <http://www.volweb.cz/cevelavl>

Předkládaný příspěvek stručně charakterizuje aktuální možnosti atestací IS veřejné správy počátkem roku 2002 a detailně odkazuje na platné legislativní požadavky.

## **Historické souvislosti**

Před třemi lety proběhla na konferenci Tvorba software 99 panelová diskuze nad Návrhem koncepce státní informační politiky. Pánové Zbyšek Bahenský a Jiří Kofránek nás tehdy seznámili s představami o dalším postupu ve směru k "informační společnosti". Přiznám se, že se mi řada věcí, o kterých tehdy byla řeč, zdála sice velice užitečnou, ale spíše nedostižnou utopií. Ono se však ukazuje, že se přece jen - i když s potížemi a zdaleka ne jednoznačně a přímočaře - některé představy postupně daří uskutečňovat.

Na závěr jsou uvedeny již vydané související zákony - mimochodem všechny je už samozřejmě možné si přečíst na Internetu - ale my se soustředíme na problematiku atestací.

## **Legislativní podmínky**

Zákon č. 365/2000 Sb. (dále jen Zákon) o informačních systémech (IS) veřejné správy (ISVS) vytvořil legislativní rámec pro systematické uplatňování objektivních přístupů k hodnocení procesů a produktů včetně služeb i potřebného zajištění, spojených s provozováním a dalším rozvojem ISVS.

Obdobně jako v jiných zemích i v ČR stát vyhláší jednotná pravidla ve formě Zákona a navazujících standardů ISVS. Tyto standardy průběžně vydává centrální regulační a kontrolní orgán, kterým je Úřad pro veřejné informační systémy (ÚVIS), ve Věstníku ÚVIS (dále jen Věstník).

Vlastní srovnávání ISVS s jednotnými pravidly pak zajišťují státem pověřená atestační střediska, která jejich dodržování pro každý konkrétní případ osvědčují vydáním příslušného atestu. Atestace jsou tedy prováděny nezávislými právníckými nebo fyzickými osobami formou placené zakázky, podobně jako služby soudních znalců, auditorů nebo notářů, a jejich výsledkem je státem uznávaný úřední doklad - atest.

## **Aktuální požadavky**

Zákon stanovil pravidla i termíny jejich platnosti. V té souvislosti jsou aktuální požadavky legislativy:

A - PROVOZOVANÉ IS nebo jejich části dle par 2-b) Zákona, spravované orgánem veřejné správy:

- .. atestace se týkají IS nebo jejich částí, které spadají do kategorie ISVS dle par. 3 Zákona
- .. dle par. 5/2-d) Zákona by měl správce v r. 2002 zajistit udělení atestů dle standardů z r. 2001
- .. bližší podrobnosti obsahuje (Věstník 9/2001) - odst. 1, 4.5, 4.9-10, 4.13 a 5

B - NOVĚ VYTVOŘENÉ IS nebo jejich části, které spadají do ISVS, by měl dle par. 5/2-c) Zákona jejich správce potřebné atestace zajistit před uvedením příslušné části do provozu. Prakticky asi bude získání atestů nejčastěji přeneseno na dodavatele jako součást podmínek výběrového řízení.

### **Obsah atestací**

Každé atestační řízení musí probíhat v souladu se standardem (Věstník 1/2001), kde je v kap. 7 přesně určen předepsaný postup po jednotlivých krocích od zadání požadavku (správce, příp. provozovatel IS, dodavatel či ÚVIS) do udělení atestu.

Tamtéž (kap. 4) jsou též popsány čtyři možné druhy atestací:

1. připojení informačních systémů k referenčnímu rozhraní, příp. shodu IS s datovým rozhraním,
2. stanovení stupně bezpečnosti informačních systémů a produktů,
3. shodu s technickými normami a standardy informačních systémů veřejné správy,
4. jakost produktu (pro technické vybavení, programové vybavení, dokumentaci, služby).

V současné době jsou s ohledem na zatím vyhlášená pravidla aktuální pouze povinné atestace shody se standardy ISVS (Věstník 9/2001) a dle požadavku harmonizace s právem Evropské Unie doporučené atestace jakosti.

Požadavek atestace jakosti produktu (tj. technického vybavení, programového vybavení, dokumentace a služeb) by se měl dle uvedených doporučení (kap. 4.4) postupně stát podmínkou pro všechna výběrová řízení a měl by být uplatňován při akvizici všech produktů, které budou nově pro ISVS pořizovány.

Náležitosti procesu a metodiky atestace jakosti definuje (Věstník 2/2001). Významné je, že součástí procesu atestace jakosti je prověřování veškerých platných pravidel, takže vlastně v sobě zahrnuje též všechny ostatní druhy atestací. Na rozdíl od jejich metodik, které jsou celostátně jednotné, metodiky pro atestace jakosti sice musí splňovat předepsané náležitosti a být na ÚVIS registrovány, ale jejich konkrétní rozpracování je individuální záležitostí a duševním majetkem každého atestačního střediska.

Všechny druhy atestací, ale především získání atestu jakosti, by podle zkušeností z vyspělých států měly mít daleko širší uplatnění, než jenom v rámci ISVS. Osvědčení o způsobilosti produktu pro IS veřejné správy, je tam totiž chápáno jako důvěryhodná „obecná značka kvality“, která pak bývá zdůrazňována jak v nabídce dodavatelů, tak v požadavcích zákazníků.

## **Podklady**

1. Zákon 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím
2. Zákon 28/2000 Sb. o změně zadávání veřejných zakázek (povinné zveřejňování na internetové adrese "centralni-adresa.cz")
3. Zákon 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů
4. Zákon 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu
5. Zákon 365/2000 SB. o informačních systémech veřejné správy (zřízení Úřadu pro veřejné informační systémy "uvis.cz", povinnost atestací, na adrese "uvis.cz" jsou kompletně k dispozici "Věstníky ÚVIS" a další potřebné odkazy)